

Juryrapport Excellente Scholen 2015

Korenaer Deurne (vso), Deurne

Schoolrapport Excellente Scholen 2015 (so)
03TV-4 de Korenaer Deurne (voortgezet speciaal onderwijs)
Deurne

Contactgegevens

Naam contactpersoon	Mevr. José Houben
Telefoonnummer	06-20 22 42 44
Emailadres	jose.houben@aloysiusstichting.nl

1. Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

Afgelopen jaren heeft vso de Korenaer Deurne gewerkt aan een kwaliteitsverbetering op verschillende domeinen. Wij zijn dan ook van mening dat we excellent zijn op:

- onze doorstroom naar het mbo en de arbeidstoeleiding. De Korenaer Deurne werkt volgens de voorgeschreven landelijke kwalificatiedossiers van het mbo. Hierdoor kunnen de jongeren met een erkend diploma mbo niveau 1 onze school verlaten, doorstromen naar niveau 2, 3 of 4 of uitstromen naar arbeid;
- het hebben van een duidelijke visie op goed onderwijs, personeelsbeleid en bedrijfsvoering. Dit heeft geleid tot verhoging van de kwaliteit van het dagelijkse proces binnen de school;
- het hanteren van een duidelijk ontwikkelde teamvisie over het werken met zeer moeilijk opvoedbare jongeren en daar vorm aan geven. Aan de hand van het 4D model. In samenwerking met de CED-Groep (Centrum educatieve diensten) hebben we het 4D model ingevoerd: data, duiden, doelen, doen. Deze PDCA-cyclus geeft een stevig fundament en een enorme verhoging van de kwaliteit in de schoolorganisatie.
- het bieden van een voor onze jongeren kwalitatief breed en goed onderwijsaanbod op een breed scala van leer- en vormingsgebieden. Van arbeidstoeleiding tot vmbo-t-onderwijs, aka (assistentenopleiding) en mbo 1;
- het uitvoeren van innovatieprojecten om de samenwerking met roc's in de regio en een goede overdracht en doorlopende leerlijn te verbeteren. De pilots worden uitgevoerd in diverse projecten zoals Bruggen bouwen (op de werkagenda van het interdepartementaal PPJ-overleg) en de transsectorale aanvraag van een Erasmusplus-project voor het vormgeven van een valideerbaar portfolio met civiele waarde;
- het uitvoeren van een afstandsonderwijsproject samen met de zorgaanbieder, PEL (Project Ervarend Leren), dat is gericht op het weer creëren van perspectief op het gebied van wonen, school, vrije tijd en relaties met anderen. Onderwijs en voorbereiding op arbeid zijn hierbij een belangrijk onderdeel om de aansluiting met en de terugkeer in het regulier onderwijs mogelijk te maken na terugkomst in de eigen leefomgeving;
- het begeleiden van jongeren met een korte verblijfsduur. Bijzonder aan vso de Korenaer is de leerlingenpopulatie: Gemiddeld komen er 40 jongeren uit de gesloten jeugdzorg, 65 uit residentiële jeugdzorg en 25 jongeren zijn cluster 4-leerlingen. Door deze setting kunnen jongeren gedurende het hele jaar in- en uitstromen. Deze jongeren zitten door elkaar in de klas en elke jongeren heeft zijn eigen traject (weekrooster), eigen perspectief en eigen uitstroombestemming. Een kind een plan. De gemiddelde verblijfsduur is circa een half schooljaar;
- het inzetten van digitaal onderwijs in het vso (onderdeel van de 21st Century Skills). We zijn in 2013/2014 gestart met een pilot digitaal onderwijs. De leerkracht blijft in het ontsluiten en verzorgen van onderwijs met zulke krachtige ICT-middelen binnen leerlijnen een cruciale rol spelen. Zijn of haar kennis van nieuwe methodieken die samengaan met het gebruik van nieuwe (ICT-)middelen als digibord, laptop, tablet is leidend voor het inrichten van een motiverende omgeving voor leerlingen. De daarbij behorende competenties zijn van groot belang;
- het goede zicht op onze onderwijsopbrengsten zowel bij uitstroom als bij bestendiging. Het verkrijgen van de status Excellente School zou een beloning zijn voor het harde werken van het hele team en de kwaliteitsslag die de afgelopen jaren gemaakt is.

2. Excellentieprofiel van de school

2.1 Beschrijving excellentieprofiel

In haar aanmelding beschrijft de Korenaer Deurne het excellentieprofiel, de relatie met de algemene aanpak en de doelen die ze met het excellentiebeleid beoogt, als volgt.

Het excellentieprofiel van de school

Wij hebben ons de afgelopen jaren gespecialiseerd in vier gebieden en zijn daar excellent in geworden.

1. Goed pedagogisch en didactisch onderwijs in kortlopende trajecten. Dit in nauwe samenwerking met de zorgpartner op het terrein en vanuit de visie van 'een kind een plan'. De presentiebenadering is hierin de basis.
2. Het proactief samenwerken met het mbo; immers 75% van onze leerlingen stroomt niet meer terug naar de school van herkomst, maar stroomt door naar mbo niveau 1, 2 en 3 (bron CBS: Uit het voortgezet speciaal onderwijs, en wat dan 2014). Daardoor kon een substantiële groep leerlingen doorstromen naar het mbo en startkwalificatietrajecten. Samen met de regionale roc's zijn we toonaangevend in nieuwe samenwerkingsvormen van passend onderwijs en toestroom naar diplomering/certificeringen. Alle leerlingwerkplaatsen/praktijklokalen zijn door de verschillende brancheorganisaties erkende leerlingwerkbedrijven. De samenwerking van onze school staat model voor het concept Bruggen bouwen, en de landelijke werkagenda passend onderwijs en jeugd (onderdeel 4: passend onderwijs, jeugd, participatie, arbeid) van vier ministeries (Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen; Sociale Zaken en Werkgelegenheid; Volksgezondheid, Welzijn en Sport; en Veiligheid en Justitie) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Daarnaast werken we daar waar het kan volgens de richtlijnen die zijn gepubliceerd in de handreiking Focus op Onderwijstraject (NJI 2014). Aan deze publicatie hebben we actief meegewerkt.
3. Het inzetten van digitaal onderwijs in het vso (onderdeel van de 21st Century Skills). We zijn in 2013/2014 gestart met een pilot digitaal onderwijs. De leerkracht blijft in het ontsluiten en verzorgen van onderwijs met zulke krachtige ICT-middelen binnen leerlijnen een cruciale rol spelen. Zijn of haar kennis van nieuwe methodieken die samengaan met het gebruik van nieuwe (ICT-)middelen als digibord, laptop en tablet is leidend voor het inrichten van een motiverende omgeving voor leerlingen. De daarbij behorende competenties zijn van groot belang. De school is vanuit het Vier in balans-model van Kennisnet als uitgangskader op al deze domeinen actief.
4. Het uitvoeren van een afstandsonderwijsproject samen met de zorgaanbieder, PEL (Project Ervarend Leren), dat is gericht op het weer creëren van perspectief op het gebied van wonen, school, vrije tijd en relaties met anderen. Onderwijs en voorbereiding op arbeid zijn hierbij een belangrijk onderdeel om de aansluiting met het regulier onderwijs weer mogelijk te maken.

1. Kortlopende trajecten

We excelleren op het gebied van goed onderwijs op kortdurende trajecten. De Korenaer wil in dat kader alle leerlingen resultaatgericht, planmatig en op maat kunnen begeleiden naar arbeid, vervolgonderwijs en dagbesteding.

Iedere leerkracht vertrekt in zijn klas vanuit algemene richtlijnen en afspraken op didactisch en pedagogisch gebied om te komen tot of te werken naar de algemene doelstelling van de Korenaer. De leerlingen hebben over het algemeen een problematische schoolloopbaan achter de rug. Dat betekent dat de uitgangspunten in het onderwijs van de Korenaer erop gericht zijn dat (1) leerlingen veel positieve ervaringen opdoen en dat er vooral stimulerend en positief waarderend gewerkt wordt, en (2) leerlingen zo veel mogelijk op hun individuele niveau worden aangesproken, waarin de uit te voeren taken en daarvoor vereiste vaardigheden dicht bij elkaar liggen en opbouwen in moeilijkheidsgraad. Een leerling moet immers de vaardigheden bezitten om de taak succesvol te kunnen uitvoeren.

De grote verscheidenheid aan uitstroomprofielen die de Korenaer biedt, geeft jongeren de kans plezier te ervaren in onderwijs om vervolgens een opleiding af te ronden en door te stromen naar vervolgonderwijs.

Door middel van een intensieve begeleiding in kleine lesgroepen of door middel van arbeidstoeleiding helpen we de leerlingen een niveau te bereiken dat aansluit bij hun toekomstperspectief.

Relatie van het profiel met de algemene aanpak door de school

1. Moeilijk opvoedbare jongeren een kans bieden om zich te ontwikkelen naar volwassenheid en leren maatschappelijke verantwoordelijkheid te dragen. Een fundament leggen om zich later in de maatschappij te kunnen redden.
2. Door de samenwerking met de mbo's werken we aan een vroegmeting en vroegmelding om de overgang van vso naar mbo 2/3 en 4 of arbeidsmarkt te bevorderen door gerichte gezamenlijke acties in leerjaar 4 vso. Onze jongeren willen we op die manier een toekomst bieden en een succeservaring laten beleven. Het gaat om het opbouwen van zelfvertrouwen waardoor ze vorm leren geven aan hun eigen leven.
3. Binnen de Korenaer stellen wij voor om te gaan werken met een ICT-coach en continue professionalisering van leerkrachten gericht op samenwerken en het toepassen van de nieuwe ICT- (onderwijs)architectuur. Nieuwe trainingen gebaseerd op de uitgangspunten van de Khan Academy, leren werken met het snel ontsluiten van informatie op internet voor het maken van eigen lessen, leerlingproducties binnen talentontwikkeling leren maken, zijn onderdelen van de toekomstige aanpak van continue professionalisering.
4. Als ook passend onderwijs niet past, kan afstandsonderwijs een mogelijkheid bieden voor de jongere om weer grip te krijgen op zijn leven. Het programma-aanbod is erop gericht jongeren te laten ervaren dat zij zelf grip op hun leven kunnen krijgen. De hulpverlening is individueel en op maat, en de nadruk ligt op het heden.

Doelen die de school met het excellentieprofiel beoogt

Onze visie en missie: heb zorg voor ieder ander, met name voor hen die het moeilijker hebben dan wijzelf. Dat doen wij door volhardend te zijn in onze betrokkenheid.

Zorg gericht op de sociaal kwetsbaren in onze samenleving.

Zorg gericht op de emancipatie en autonomie van jeugdigen.

Zorg gerealiseerd door speciaal onderwijs, gericht op de individuele hulpvragen van jeugdigen.

Doelgroep

Onze leerlingen, zeer moeilijk opvoedbare jongeren. Wij willen ze begeleiden om hun eigen talenten te ontwikkelen, zelfvertrouwen te krijgen en een plaats in de maatschappij te verwerven.

2.2 Beschrijving aanpak, resultaten, borging en evaluatie

Over aanpak, resultaten, borging en evaluatie van het excellentieprofiel schrijft de school het volgende in haar aanmelding.

Gehanteerde aanpak

1. Duidelijk ingerichte leertrajecten, intensieve begeleiding, ruime opleidingskeuze.
2. Samenwerking met mbo's en arbeidsbegeleidingsplaatsen om soepele doorstroom te bevorderen en terugval tegen te gaan.
3. Kwalitatief goed onderwijs bieden met de nieuwste onderwijstechnieken.
4. Jongeren die vastlopen in onze maatschappij kunnen vaak geen kant meer op. Binnen de reguliere hulpverlening zijn er geen mogelijkheden meer, maar ook binnen het gezin en op school zijn er problemen. Het woon-werktraject is dan een mogelijkheid. Vijf maanden lang zal de jongere gaan werken in het buitenland. Daar kunnen wij jongeren op afstand onderwijs aanbieden.

Wijze waarop doelen worden gerealiseerd

1. De trajecten worden voortdurend geëvalueerd door inschalingslijsten, AMN-toetsen, rapporten en uiteindelijk een diploma of certificaten en een goed gevuld portfolio.
2. De eerste resultaten in de samenwerking met mbo zijn behaald. Afspraken over wat leerlingen aan leerstof, certificaten, diploma's behaald moeten hebben om door te stromen naar het mbo. De

bereidheid om extra zorg en aandacht te geven aan een leerling van een vso, zodat deze leerling een kans van slagen krijgt in het mbo.

3. Grote investeringen in ICT, computers, iPhones en iPads en trainingen. Onderzoeken naar digitale methodes en het projecteren van leerstof in de klas zijn uitgevoerd en worden gebruikt.

4. Door jongeren uit de problematische situatie te halen van gezin en school en een traject te laten volgen in het buitenland, kan een jongere letterlijk met afstand naar zijn eigen situatie kijken. Jongeren gaan op vrijwillige basis naar het buitenland, wat de kans van slagen vergroot. Bij terugkeer is een jongere meer bereid om op zoek te gaan naar zijn eigen talent.

Mate waarin doelen zijn gerealiseerd

In alle vier de situaties zijn de doelen gerealiseerd en uitgevoerd. Maar we stellen de doelen steeds bij en we leggen de lat steeds hoger. Door consequent de PDCA-cyclus toe te passen, willen we kritisch blijven kijken naar ons opleidingsinstituut om uiteindelijk te komen van beter tot best onderwijs.

Borging

Door jaarlijkse evaluatie (uitstroomresultaten) van de trajecten en het bijstellen van de trajecten tussentijds.

Evaluatie

Jaarlijks als het jaarplan opnieuw wordt aangepast, worden deze trajecten met betrokkenen geëvalueerd. Daarnaast evalueren we zorgvuldig met het management van de zorgaanbieder. De samenwerking met de mbo-scholen wordt geborgd door deze op diverse niveaus te evalueren en bij te stellen. Hierbij worden we permanent ondersteund door Stichting Cinop.

2.3 Ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school noemt in haar aanmelding de volgende plannen voor de verdere ontwikkeling van het excellentieprofiel.

- Arbeidstrajecten verder ontwikkelen. Samenwerking zoeken met externe partijen om een warme doorstroom te regelen. Het bericht over een nieuw vakdiploma op maat voor jongeren die moeite hebben met het mbo is een ontwikkeling waar we van hopen dat dit doorgang vindt voor onze jongeren.
- De bestaande samenwerking met de zorgpartner 'finetunen'.
- De brief van minister Bussenmakers van 12 december jl. geeft regionaal vso, pro en mbo meer kansen tot samenwerking, maar tevens ook in het kader van de Participatiewet. Met gemeentes en regionale werkbedrijven. In het project Bruggen bouwen pakken we deze handschoen op en ontwikkelen we samen met de regionale roc's.
- Betere doorstroom en toeleiding naar de arbeidsmarkt.
- ICT biedt zo veel mogelijkheden; deze worden nog lang niet allemaal benut. Verdere ontwikkelingen volgen op gebied van de ICT, en standaarden ontwikkelen over hoe les te geven met behulp van de digitale wereld.
- Ook de digitale wereld en afstandsonderwijs ontwikkelen zich door. Deze ontwikkelingen willen we op de voet volgen en toepassen als deze de kwaliteit van het onderwijs verbeteren.

2.4 Erkenning

In haar aanmelding beschrijft de school de volgende voorbeelden waaruit blijkt dat het profiel van de school wordt erkend.

Erkenning binnen de eigen omgeving

Er is sprake van tevreden medewerkers en een laag ziekteverzuim.

Docenten zijn bereid nieuwe ontwikkelingen mee op te zetten en uit te voeren.

Binnen de Aloysius Stichting groeien de vso-scholen steeds beter naar elkaar toe. Hierbinnen wordt de Korenaer Deurne een 'good practice' genoemd.

Erkenning van buiten de school

- De ICT-pilot die de Korenaer Deurne heeft gedraaid is Aloysius-breed overgenomen.
- Andere Aloysius-scholen begeleiden met het opzetten van aka- en mbo-opleidingen. De voortgang van het project Bruggen bouwen wordt intensief begeleid door Lecso (Landelijk expertisecentrum speciaal onderwijs) en staat op de landelijke agenda van het werkoverleg. De systematiek van samenwerking met de zorgaanbieder wordt in diverse publicaties van onder andere het Nederlands Jeugdinstituut genoemd als een 'good practice'.
- Binnen de taakgroep gesloten onderwijs worden vele ervaringen uitgewisseld en wordt de Korenaer Deurne in haar samenwerking met Bijzonder Jeugdwerk Brabant, 'een kind een plan', vaak als goed voorbeeld aangehaald. Dit merken we in het grote aantal bezoeken op school van andere cluster 4-scholen.

Bevindingen van de Jury Excellente Scholen ten aanzien van het excellentieprofiel

De school is op 14 oktober 2015 bezocht door twee leden van de Jury Excellente Scholen. Hieronder beschrijven zij hun bevindingen met betrekking tot het excellentieprofiel van de school.

Context van de school

Het bijzondere aan de situatie waarin de school verkeert, is dat het team ook te maken heeft met een populatie die afkomstig is van het internaat van Bijzonder Jeugdwerk dat op hetzelfde terrein staat als de school. Dit internaat bevat een open en een gesloten afdeling. Het overgrote deel van de leerlingen van de Korenaer is hiervan afkomstig. Naast een hoge doorstroming van leerlingen – de gemiddelde verblijfsduur is een half jaar tot negen maanden – vraagt dit veel afstemming, overleg en samenwerking tussen school en internaat. De problematiek van deze jongeren is divers en intensief, zoals de school in haar aanmelding aangeeft.

Dankzij de kwaliteitsslag die de afgelopen jaren is gemaakt, heeft de school nu een verantwoord aanbod voor de leerlingen dat adequaat inspeelt op de uitdagingen waarvoor de school zich gesteld ziet vanwege de speciale setting en bijzondere doelgroep. Hierop is ook de huisvesting aangepast. De school zit nu in een aantrekkelijk onderkomen waarin de leraren zowel de theorie- als de praktijkvakken voor hout, metaal, horeca, bakkerij, uiterlijke verzorging en groen met de passende materialen en machines aanbieden. Waar mogelijk en passend zet de school zowel voor de leraren als voor de leerlingen ICT-middelen in. Zo krijgen leerlingen de beschikking over een iPad.

Het excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en voor de school relevant excellentieprofiel.

De Korenaer formuleert het excellentieprofiel in eerste aanleg heel breed, met negen aspecten. Uiteindelijk legt ze de focus op vier excellentieonderdelen:

- goed pedagogisch en didactisch onderwijs in kortlopende trajecten;
- proactief samenwerken met het mbo;
- inzetten van digitaal onderwijs in het vso;
- uitvoeren van een afstandsonderwijsproject samen met een zorgaanbieder.

Tijdens het schoolbezoek richt de jury zich met name op de eerste drie aspecten. Het vierde onderdeel blijft buiten beschouwing aangezien derden reeds een onderzoek naar de effectiviteit en kwaliteit van dit project uitvoeren.

Aanpak, resultaten, borging en evaluatie

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

Vanwege de aard en achtergrond van de leerlingenpopulatie van de Korenaer hecht het team zeer veel belang aan een snelle (start binnen twee dagen) en verantwoorde inschatting van het niveau en het te kiezen ontwikkelingsperspectief van de aangemelde leerlingen. Gezien de vaak erg korte verblijfsduur en de grote heterogeniteit in niveau van de leerlingen besteden de orthopedagogen, aan de hand van een gedegen intakeprocedure, veel aandacht aan de plaatsing van de leerlingen in een op maat gesneden leertraject.

Omdat de school veel belang hecht aan een uitstroombestemming gekoppeld aan een vorm van

certificering/diplomering met externe werking, werkt ze nauw samen met het mbo. De school overlegt intensief met het mbo om nauwkeurig in kaart te brengen wat de opleidingen verwachten van instromende leerlingen van de Korenaer.

Er bestaan nu plannen om de roc's voor voorlichting 'naar binnen te halen'. Op deze wijze wil de school de eigen leerlingen nog beter informeren en motiveren over de mogelijke vervolgopleidingen en trajecten.

De school participeert ook in het 'etalageproject' waarin OCW, Aloysius en het mbo samenwerken in het kader van de arbeidstoeleiding.

De ervaringen die de Korenaer hiermee heeft opgedaan, hebben er al toe geleid dat de school bijdraagt aan de invoering van andere landelijke projecten.

Juist vanwege de nadruk op een bruikbaar uitstroomprofiel investeert de school veel in individuele trajecten en in praktijklokalen. Tijdens de rondleiding door deze ruimten blijkt dat over de 'rooting' en inrichting goed is nagedacht. Door gecombineerde stageadressen en productieopdrachten voor de praktijklessen probeert het team de leerlingen zo realistisch mogelijk voor te bereiden op de volgende stap in hun opleiding en werkzame leven.

Tijdens het schoolbezoek wordt duidelijk dat de samenwerking met Bijzonder Jeugdwerk hecht is. Voor de leerlingen die zijn opgenomen in het internaat geldt dat de school werkt vanuit een integrale aanpak, waarbij voortdurend afstemming plaatsvindt tussen onderwijs en behandeling.

Als na goed overleg blijkt dat dit nodig is, ligt het primaat bij de behandeling. Dagelijks vindt een mondelinge overdracht plaats van het behandelinstituut aan de school en wekelijks bespreken Bijzonder Jeugdwerk en de Korenaer samen de leerlingen.

Het pedagogisch klimaat en de veiligheid hebben voortdurend de aandacht van de medewerkers. De opzet van het rooster en de ligging van de verschillende groeps-, theorie- en praktijklokalen bieden al veel structuur. De scholing van de leerkrachten, het dagelijks noteren van de gedragsindicatoren in het logboek, de afname door de zorgcoördinator van de PH-meting (pedagogisch handelen) bij de leerkrachten alsmede de door de school ontwikkelde alarm-app dragen bij aan dit veilige klimaat.

In toenemende mate maakt de school gebruik van ICT-middelen (computers, iPhones en iPads). Daarbij gaat het dan niet slechts om vastlegging van doelen en resultaten in een gedigitaliseerd leerlingvolgsysteem, maar ook om maatwerk bij het samenstellen van (individuele) programma's voor verschillende vak- en vormingsgebieden. Juist de korte verblijfsduur en de specifieke leeftijds- en interessekenmerken van de leerlingen maken de inzet van ICT-middelen tot een krachtig onderwijsmiddel. In het gesprek met leerkrachten geven zij aan niet meer zonder ICT-middelen te kunnen werken. De leerkrachten worden (onder andere door de ICT-coach) voortdurend geprofessionaliseerd in het gebruik van de digitale middelen en mogelijkheden tot het samenstellen van programma's op maat voor de heterogene leerlingenpopulatie.

In samenwerking met Cinop, Duitsland en België werkt de school momenteel aan de ontwikkeling van een digitaal portfolio en (deel)certificaten.

De Korenaer volgt voortdurend de manier waarop de inschaling van de leerlingen binnen de (zeer) korte verblijfsduur tot stand komt. Daarbij werken de leraren met een 'spoorboekje' en met dagprogramma's die per week vooraf worden samengesteld en waarin ook de behandelmomenten zijn opgenomen. De jury is onder de indruk van de wijze waarop na een zorgvuldige voorbereiding en onder intensief toezicht de leerlingen in het onderwijsleercentrum zelfstandig aan opdrachten werkten. Steeds is er sprake van evaluatie of en hoe het gebruik van de inschaling, de daarbij toegepaste AMN-toetsen en portfolio leiden tot het gewenste resultaat bij de uitstroom van de leerlingen. De school volgt de leerlingen ook na het verlaten van de opleiding in de ontwikkeling van hun verdere school- en arbeidscarrière.

De ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school heeft concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

De school hecht grote betekenis aan de samenwerking met het mbo en een goede voorbereiding op de uitstroom arbeid (inmiddels geldt deze uitstroom voor circa 70 procent van de leerlingen). Dit leidt ook tot een voortdurende verkenning van nieuwe mogelijkheden en trajecten met de regionale werkgevers, waar het de doorstroom aka, mbo en arbeidstoeleiding betreft. Waar

mogelijk en in het belang van de leerlingen past de school die nieuwe mogelijkheden in bij het bestaande aanbod. De recente invoering van passend onderwijs en de Participatiewet noodzaken daar niet alleen toe, maar bieden ook nieuwe kansen. Zo verkent het team momenteel met een aantal collega-scholen hoe ze efficiënter gebruik kunnen maken van elkaars praktijklokalen. Intensiever onderling gebruik zou bedrijfsmatige en financiële voordelen kunnen opleveren waardoor nieuwe investeringen in up-to-date-apparatuur tot de mogelijkheden gaan behoren. Momenteel treft het team voorbereidingen voor het binnen de school organiseren van een campus met minibedrijfssettingen. Hierbij worden als het ware bedrijven die een relatie hebben met de uitstroomprofielen van de leerlingen 'binnen' gehaald om de leerlingen zo concreet en praktisch mogelijk kennis te laten maken met en kennis en ervaring te laten opdoen met de bedrijfstakken waar hun toekomst kan liggen. Ook hier wil de school de vele mogelijkheden van ICT-gebruik nader verkennen en uitbouwen mede in het licht van de 21st Century Skills.

Erkenning excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school wordt zowel intern als extern erkend.

Tijdens het schoolbezoek wordt duidelijk dat collega-scholen onder het eigen bestuur delen van de Korenaer-aanpak hebben overgenomen (onder andere ICT-pilot). Door medewerking aan landelijke projecten als Bruggen bouwen en de werkagenda passend onderwijs en jeugd draagt de school ook bij aan verdere implementatie van de eigen ervaringen en producten.

De jury heeft diverse referenten gevraagd of zij het excellentieprofiel van de Korenaer Deurne herkennen en de algemene onderwijskwaliteit onderschrijven. De referenten omschrijven de school als excellent. Tevens hebben de referenten de indruk dat de Korenaer Deurne haar kennis en ervaring deelt met derden.

Duurzaamheid excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school is toekomstbestendig.

Uit de rondgang door de school en de gesprekken met de leerkrachten, gedragswetenschappers en schoolleiding blijken de grote mate van betrokkenheid en inzet van het team van de Korenaer. Niet alleen probeert de medewerkers de behaalde resultaten te behouden en te borgen, maar steeds zijn ze op zoek naar verbetering en nieuwe mogelijkheden voor een zinvolle en kansrijke uitstroom van de leerlingen.

Punt van aandacht vindt de jury wel de noodzaak om in het excellentieprofiel een nadere focus aan te brengen, al hangen veel van de excellentie-aspecten die de school opvoert nauw met elkaar samen. Handhaving en verdere uitbouw van alle onderdelen lijkt een bijzonder arbeidsintensieve opdracht die leidt tot fragmentatie van de aandacht. Dat zou de duurzaamheid van het excellentieprofiel in negatieve zin kunnen raken. Het beroep dat regelmatig op de school wordt gedaan om nieuwe taken op te pakken, versterkt die bedreiging. Zo is er zeer recentelijk het verzoek ontvangen om op korte termijn een groep van circa 20 vluchtelingen op te nemen waarvan de samenstelling raakvlakken vertoont met de zittende populatie. Dit betekent dat de school voor de uitdaging staat onder forse tijdsdruk huisvesting, een rooster en een onderwijsaanbod te regelen, terwijl hierbij de taalbarrière vanzelfsprekend een erg complicerende factor vormt.

3. Onderwijskwaliteit

3.1 Resultaten

In haar aanmelding geeft de Korenaer Deurne de volgende toelichting bij haar resultaten.

1. Resultaten

De Korenaer Deurne heeft de afgelopen jaren de onderwijsstructuur zo ingericht dat jongeren een overgangsbewijs vmbo-b/t of een vmbo-t-, mbo 1- of aka-diploma kunnen halen. Dit is tot stand gekomen door een intensieve samenwerking met het ROC ter AA en roc Gilde Opleidingen. In het

ontwikkelingsperspectief staat aangegeven waarom jongeren met een hoger IQ soms naar een lagere bestemming uitstromen.

Onze eind- en tussentijdse uitstroom is hoog door de in- en doorstroom van leerlingen vanuit de samenwerking met Bijzonder Jeugdwerk Brabant dat een ander traject voor een jongere inzet. Dit geldt zowel voor jongeren uit een open residentiële setting als voor jongeren uit de gesloten jeugdzorg.

Vanaf 2013 werken we met de bestendigungsmonitor AtTrack, Hierin worden leerlingen gevolgd die langer dan zes weken onderwijs op de Korenaer hebben gevolgd. De eerste resultaten worden momenteel gegenereerd. AtTrack maakt het mogelijk de nazorg samen met de vervolgscholen te volgen en zo de bestending goed in beeld te krijgen. Dit is een bijzondere opgave; onze school biedt op de 125 plaatsen aan circa 250 jongeren onderwijs gedurende een schooljaar.

Onderwijsresultaten

In haar aanmelding noemt de school de volgende gebieden waarop ze zeer goede resultaten heeft geboekt.

We hebben de afgelopen jaren aantoonbare goede resultaten geboekt. We zien dit terug aan:

- de diploma's bij de einduitstroom;
- de bestending;
- staatsexamen vmbo-t;
- doorstroom en uitstroom mbo;
- Project Ervaring Leren.

Context waarbinnen de school werkt

De school beschrijft in haar aanmelding de volgende omstandigheden waarbinnen ze haar werk doet.

De Korenaer Deurne werkt intensief samen met Bijzondere Jeugdzorg Brabant.

De jongeren bij BJ Brabant hebben vaak uiteenlopende problematieken. Thuis, op school, op het werk, met vrije tijd of met sociale contacten. BJ Brabant is gespecialiseerd in complexe, psychiatrische gedragsproblemen en opvoedingsvragen. Jongeren wonen op het internaat en komen voor onderwijs naar vso de Korenaer, die op het terrein van de instelling is gesitueerd. De samenwerking gebeurt op verschillende terreinen: cultureel werk, therapieën, TOPs! (sociale-vaardigheidstraining), overlegstructuren op verschillende niveaus (behandelcoördinator-orthopedagoog, groepsmentor-schoolmentor, directieoverleg).

De laatste vijf jaar heeft er een grote kwaliteitsslag plaatsgevonden samen met BJ Brabant. Er is een onderwijskundige verdieping met CED-leerlijnen doorgevoerd, met spoorboekje (het didactische traject dat een jongeren volgt), portfolio, onderwijsperspectief, diplomering aka, mbo 1, vmbo-t, en een bedrijfsmatige verdieping (koers, jaarplan, bestending, Tips (Training intervisie professioneel samenwerken), werkgroepen, schooljaarplan.

Ondanks een hoog IQ van sommige leerlingen is er een discrepantie tussen IQ en het uitstroomprofiel. Dit heeft te maken met de problematieken van onze leerlingen.

3.2 Onderwijsproces

Over aanbod, zicht op ontwikkeling, didactisch handelen en ondersteuning schrijft de school het volgende in haar aanmelding.

Aanbod

Eigen oordeel aanbod: **Goed**

Met BJ Brabant samen is een integrale cliëntroute ontwikkeld. Er is wekelijks overleg tussen de behandelcoördinatoren van BJ Brabant en de orthopedagogen van de Korenaer Deurne. Hier wordt gekeken naar onderwijs, vrije tijd en woonperspectief.

Na aankomst op het internaat starten leerlingen binnen twee dagen na een intake met de orthopedagoog en mentor op de Korenaer. Leerlingen beginnen met een AMN-toets waarin het niveau wordt bepaald, 1F, 2F of 3F. We hebben hier vervolgens een afgestemd en door de vroegmeting op maat gemaakt aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen. Samen met de

informatie van de leerling en de oude school wordt een uitstroomperspectief vastgesteld. Vervolgonderwijs, arbeidstoeleiding of dagbesteding.

Na zes weken wordt er getoetst of dit uitstroomperspectief nog klopt en waar nodig in overleg met de behandelcoördinator van BJ Brabant en de leerling en ouders bijgesteld.

In 2008 zijn we gaan samenwerken met de CED-Groep in het implementeren van leerlijnen en daaropvolgend hebben we het 4D model ingevoerd: data, duiden, doelen, doen. Deze PDCA-cyclus geeft een stevig fundament en een enorme verhoging van de kwaliteit in de schoolorganisatie.

In schooljaar 2013/2014 zijn we gestart met digitaal onderwijs als pilot voor de Aloysius Stichting. Er zijn digitale leermethodes aangeschaft en iPads voor iedere leerling. Er is een onderwijsvernieuwing bezig waarin we zoeken naar hoe we iedere leerling zo goed mogelijk kwalitatief en gedifferentieerd onderwijs kunnen bieden en recht doen aan de verschillen tussen leerlingen.

Afstandsonderwijs is een vorm van onderwijs waarbij jongeren niet fysiek aanwezig zijn om onderwezen te worden. In plaats daarvan wordt er plaats- en tijdonafhankelijk gecommuniceerd tussen leraar en leerling op tijden die zij zelf kiezen, bijvoorbeeld via e-mail. Op dit moment krijgen leerlingen die beschikken over toegang tot internet een iPad met digitale lesboeken mee naar hun woonplek. Daarnaast wordt via FaceTime (beeldtelefonie) op vooraf afgesproken tijden synchroon contact onderhouden tussen docent en leerling. Leerlingen die niet beschikken over internet werken in boeken, en het contact met de docent verloopt via de begeleider ter plaatse. De Nederlandse onderwijsinspectie geeft als definitie van afstandsonderwijs: 'Onderwijs op afstand, schriftelijk onderwijs, met onder meer gebruikmaking van radio, televisie en computer'. Het programma-aanbod is erop gericht jongeren te laten ervaren dat zij zelf grip op hun leven kunnen krijgen. De hulpverlening is individueel en op maat en de nadruk ligt op het heden.

Zicht op ontwikkeling

Eigen oordeel zicht op ontwikkeling: **Goed**

Met het MLS (maatwerk leerlingvolgsysteem) zijn we voortdurend in ontwikkeling. De ontwikkeling van leerlingen wordt zorgvuldig gevolgd en geanalyseerd. In MLS worden cijfers, observaties, incidentenregistratie, OPP's, stage en CvB-aanvragen (commissie van begeleiding) genoteerd. Verder worden er de vakoverstijgende leerlijnen sociaal gedrag, leren leren en arbeidstoeleiding gescoord. Ouders kunnen via een ouderportaal meekijken in onderdelen van MLS.

Het volgsysteem wordt op stichtingsniveau steeds in goed overleg met alle vso-scholen binnen de Aloysius Stichting uitgebouwd, waarbij rekening wordt gehouden met de individuele wensen van de scholen. De Korenaer heeft als eerste het MLS-systeem omarmd en verder geïmplementeerd bij andere Aloysius-scholen.

Tevens hebben wij een kwalitatief goede zorgstructuur opgezet voor de begeleiding van de onderwijsgevende collega's.

Daarbij hebben we het volgende gedaan:

- Teambreed nascholing op het gebied van intervisie. Tips-traject.
- Twee keer per jaar worden er een PH-meter (pedagogische handelen) afgenomen en video-opnames van een les gemaakt. De uitkomsten worden samen met de docent geëvalueerd.
- Twee keer per jaar wordt er een groepsbespreking (arrangementen talent, basis, intensief) gehouden met de zorgcoördinator. Hier wordt naar het groepsniveau gekeken en gefocust op leerkrachtgedrag.
- Wekelijks komt de commissie van begeleiding bij elkaar.
- Drie keer per jaar staat er per groep een leerlingbespreking op de agenda. Praktijkdocent, theorie docent, orthopedagogen en stagebegeleider bespreken het traject van de leerling.
- Een keer in de twee maanden heeft iedere afdeling een clustervergadering. De zorgcoördinator sluit daarbij aan om de communicatielijnen met het managementteam kort te houden.
- ICT-trainingen voor docenten.
- Docenten volgen een opleiding TOPs!, een sociale-vaardigheidstraining voor leerlingen die we samen met cultureel werk geven aan onze leerlingen.
- Docenten worden nu opgeleid tot TOPs-trainer. Dit om dezelfde sociale-vaardigheidnormen aan te leren aan jongeren, op de groepen en op school.

- Trainingen agressie-interventie, MindEquipment en pedagogische tact.
- Maandelijkse teambijeenkomsten werkgroep leerlijnen (4D model), verdieping en aanvulling.
- Buddyplan, een begeleidingstraject voor nieuwe medewerkers.
- Collegiale klassenconsultatie.

Didactisch handelen

Eigen oordeel didactisch handelen: **Goed**

Met behulp van de kwaliteitszorgkalender geven we het 4D model vorm in de praktijk.

Leerlingen werken allen op hun eigen niveau, talent, basis, intensief, afhankelijk van het arrangement.

De CED-leerlijnen, sociaal gedrag, leren leren en arbeidstoeleiding komen op ieder niveau terug, OPP's, leerlijnen hangen in de klas, dagelijkse scoreformulier, drie keer per jaar inschalen van de leerling, rapport, leerlijn themamiddagen met het team, groepsbesprekingen, PH-meter.

Iedere jongere heeft een spoorboekje waarin het traject beschreven staat dat een jongere doorloopt. Docenten tekenen dit af als opdrachten zijn volbracht. Opdrachten worden verzameld in een portfolio.

Docenten zijn in staat om te beoordelen wanneer ICT een meerwaarde heeft en passen hun kennis en vaardigheden op het gebied van leerinhoud, pedagogiek, didactiek en technologie in samenhang toe.

Met name de combinatie van groepsbespreking, leerlingbespreking, klassikale consultatie en wekelijks overleg commissie van begeleiding maakt dat we een duidelijk beeld hebben van de ontwikkeling van de leerling. Door de intensieve begeleiding van de onderwijskundige en het goede aanbod kan de leerling zich optimaal ontwikkelen op eigen niveau en tempo.

3.3 Schoolklimaat en veiligheid

In haar aanmelding merkt de school het volgende op over het klimaat en de veiligheid op school.

Schoolklimaat

Eigen oordeel schoolklimaat: **Goed**

Op de Korenaer heerst een goed pedagogisch-didactisch klimaat. Het programma Tips (Training intervisie professioneel samenwerken) heeft ervoor gezorgd dat docenten in een veilige omgeving hun persoonlijke ontwikkelingen durven delen met anderen.

Pedagogische tact manifesteert zich bij een leraar die op het goede moment het juiste doet, ook in de ogen van de leerlingen. Ook in de ogen van de leerlingen betekent dit dat leraar en leerling volwaardige partners zijn. Uiteraard heeft de leraar een andere verantwoordelijkheid, maar het succes maken ze samen. De leraar kan niet de kinderen veranderen. Wel kan hij anders naar de kinderen kijken, waardoor de kinderen anders gaan reageren.

In deze context kenmerkt pedagogisch leiderschap zich door een helder moreel kompas en een duidelijke visie op leren, ontwikkeling en opvoeding, het waartoe van de school en in het verlengde daarvan een helder schoolethos. De waarden en visiekeuzes waarvoor dit leiderschap staat (prestatie wordt hiertoe gerekend), zijn in zijn aanwezigheid en in zijn handelen zichtbaar.

Er is een pestenprotocol, er zijn schoolregels.

De Korenaer Deurne beschikt over een vertrouwens- en contactpersoon.

Veiligheid

Eigen oordeel veiligheid: **Voldoende**

Om de veiligheid te waarborgen op de Korenaer is een aantal maatregelen genomen. Iedere docent heeft een iPhone met daarop een paniek-app. Zodra iemand hulp nodig heeft, drukt hij op de knop en komt er direct ondersteuning. Dit om de veiligheid van leerling en docent te waarborgen.

Daarnaast is er een interventiemedewerker op school die ondersteuning kan bieden.

Er is een veiligheidsplan en er is een ontruimingsplan dat regelmatig wordt geoefend. Dit plan wordt jaarlijks besproken en indien nodig bijgesteld.

Meerdere docenten zijn in bezit van een bedrijfshulpverleningscertificaat (BHV).

Docenten hebben deelgenomen aan een weerbaarheidstraining (MindEquipment). Deze training is ontwikkeld voor beroepen waar men regelmatig in contact komt met agressie. Men leert een trainingmethode waarin aandacht is voor zowel de mentale als fysieke weerbaarheid van de professional en het verband daartussen. De kracht van de training – mentale en fysieke weerbaarheid – is dat docenten leren omgaan met diverse vormen van non-verbale en verbale agressie en fysiek geweld zoals deze in de huidige maatschappij voorkomen.

Docenten volgen twee keer per jaar een digitale cursus kindermishandeling. Docenten zijn voorgelicht tijdens een studiedag over het herkennen van kindermishandeling en er ligt een protocol kindermishandeling.

Er wordt nauw samengewerkt met de politie. Maandelijks is er een overlegmoment.

In de anonieme leerlingtevredenheids- en medewerkertevredenheidsonderzoeken wordt gevraagd naar de veiligheidsbeleving. Zowel leerlingen als medewerkers scoren ruim voldoende als het gaat om veiligheidsbeleving. Ook bij de resultaat- en ontwikkelingsgesprekken met medewerkers komt naar voren dat zij zich veilig voelen op school.

Onze visie op veiligheid en onze kernwaarden staan vermeld in onze schoolgids.

Leerlingincidenten worden conform de landelijke richtlijnen geregistreerd in ons leerlingvolgsysteem MLS.

Gebruikt(e) instrument(en) en resultaat

Leerlingtevredenheidsonderzoek.

Gemiddelde veiligheid en pedagogisch klimaat voorjaar 2013: 5,6.

Gemiddelde veiligheid en pedagogisch Klimaat voorjaar 2014: 6,5.

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie

In de aanmelding geeft de school de volgende toelichtingen over evaluatie en verbetering en de kwaliteitscultuur op de school.

Evaluatie en verbetering

Eigen oordeel evaluatie en verbetering: **Goed**

De Korenaer Deurne heeft aan de hand van de koers en het schoolplan 2012-2016 ambitieuze jaarplannen opgesteld.

Het jaarplan wordt met het team besproken en er worden werkgroepen samengesteld die meedenken over optimalisering van het onderwijsproces. De werkgroepen bestuderen verschillende onderdelen, veiligheid, didactische methode, sfeermakers, tevredenheidsonderzoeken, portfolio, klassenmap. De adviezen vanuit de werkgroepen worden geëvalueerd en weer cyclisch verwerkt in het nieuwe jaarplan.

De werkgroep tevredenheidsonderzoeken analyseert waar minder op gescoord wordt en onderzoekt hoe dat aan te passen.

In het jaarplan (volgens het A3-model), de begroting, het taakbeleid, het schoolrooster, het teamoverleg, clusteroverleg, managementoverleg, de gesprekkencycli, groepsbesprekingen, leerlingbesprekingen worden afspraken met elkaar gemaakt waarmee we de kwaliteit van ons onderwijs willen verankeren en borgen.

Er wordt resultaatgericht gewerkt en men spreekt elkaar aan op gemaakte afspraken.

We huren externe deskundige in om onze kwaliteit te waarborgen: CED-Groep, pedagogische tact, Tips en TOPs, ICT-trainingen. Daarnaast is er een nauwe samenwerking met andere Aloysius-scholen voor bijvoorbeeld het samenwerken aan de Koersprojecten (kwaliteit, ontwikkeling in beeld en ICT en onderwijs) en bijvoorbeeld interne audits.

Tevredenheidsonderzoeken (zoals opgegeven in de aanmelding)

	Afname	Jaar	Aantal	Gemiddelde	Landelijke
	afname		respondenten	van de school	benchmark
Medewerkertevredenheid	Ja	2014	22	8,0	n.a.
Oudertevredenheid	Ja	2014	14	6,6	n.a.
Leerlingtevredenheid	Ja	2014	15	6,3	n.a.

Kwaliteitscultuur

Eigen oordeel kwaliteitscultuur: **Goed**

Het is de overtuiging van het managementteam dat bij een school de cultuur meer bepalend is voor kwaliteit dan de structuur. We streven naar een cultuur die appelleert aan de intrinsieke motivatie van leerlingen en medewerkers om in- en extern kennis en ervaringen te delen. Naast dat we de afgelopen jaren overlegstructuren en intervisie hebben opgezet, zijn we ook bezig geweest elkaar in de kracht te zetten. Medewerkers met specifieke kwaliteiten inzetten op waar ze goed in zijn en op wat ze leuk vinden en wat motiveert.

Zorgvuldigheid, respect, betrokkenheid, transparantie, waardering, voorbeeldgedrag, zorg voor elkaar, samen leuke activiteiten beleven. Dat zijn speerpunten van ons beleid om de kwaliteitscultuur ten uitvoer te brengen.

Bevindingen van de Jury Excellente Scholen ten aanzien van de algemene onderwijskwaliteit

Toelichting werkwijze jury

Bij het onderzoek naar de algemene onderwijskwaliteit worden de volgende aspecten betrokken: resultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, en kwaliteitszorg en ambitie.

Scholen hebben zichzelf beoordeeld op basis van een aantal kwaliteitsstandaarden. De kwaliteitsstandaarden behorende bij onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, en kwaliteitszorg en ambitie zijn met toelichting opgenomen in de bijlage van het juryrapport. Het eigen oordeel van de school is opgenomen in hoofdstuk 3 van dit rapport.

De jury voert geen eigen onderzoek uit naar de kwaliteit van deze standaarden. Wel toetst zij of in haar onderzoek naar het excellentieprofiel contra-indicaties naar voren komen die tot een oordeel leiden dat afwijkt van het eigen oordeel van de school.

Tijdens het schoolbezoek is de jury tot de volgende bevindingen gekomen ten aanzien van de algemene onderwijskwaliteit van de school.

Resultaten

De aanpak die de school heeft ontwikkeld, kenmerkt zich door korte trajecten met uitzicht op certificering of diplomering met het perspectief van vervolgonderwijs of arbeid. Op basis van een snelle inventarisatie van niveau en mogelijkheden van de leerling zet het team het aan de hand van leerlijnen uitgestippelde traject zo snel mogelijk met de leerling in om ervoor te zorgen dat geen onderwijstijd verloren gaat. Gedurende het traject volgen de leraren de ontwikkeling van de leerlingen aan de hand van het leerlingvolgsysteem, waarbij zij toetsen inzetten. Op deze manier biedt de school de jongeren weer uitzicht op het verwerven van een arbeidsplek of het vervolgonderwijs in een reguliere setting, meestal het mbo. Hierin blijkt de school succesvol mede dankzij de inzet en betrokkenheid van de teamleden. Naast de vakken die behoren bij het gekozen uitstroomprofiel bestaat een belangrijk deel van het aanbod uit de leergebiedoverstijgende vakken leren leren, arbeidstoeliding en sociaal gedrag. De ontwikkeling die leerlingen op deze ontwikkelaspecten doormaken, volgt de school ook systematisch door observatiegegevens vast te leggen.

Binnen het (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen de opbrengstgegevens van scholen nog niet met elkaar vergeleken worden. Op dit moment ontbreekt een landelijke norm waar de resultaten van individuele scholen tegen afgezet kunnen worden. Om voorlopig in deze lacune te voorzien, zijn er scholen voor speciaal onderwijs die op basis van de opgedane ervaringen zelf een schoolnorm vaststellen. Aan de hand daarvan nemen scholen zichzelf de maat om vast te stellen of zij blijvend de beoogde kwaliteit leveren en wanneer blijkt dat dit niet het geval is, passende maatregelen te treffen. De Korenaer beschikt nog niet over zo'n schooleigen norm.

Onderwijsproces

Aanbod: het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school.

Zicht op ontwikkeling: de leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De jury is onder de indruk van de wijze waarop de school de ontwikkeling van de leerlingen monitort, en van de mogelijkheden die beschikbaar zijn om speciale aandacht te besteden en te werken aan de specifieke problematiek van de leerlingen op gedrags- en sociaal gebied. Daar komt bij dat het internaat waarmee de school samenwerkt ook behandelmogelijkheden heeft voor de jongeren die daarvoor geïndiceerd zijn. Het ligt voor de hand dat deze combinatie afstemmingsvraagstukken met zich meebrengt, die school en internaat in goed overleg oplossen. Soms maakt de keuze voor behandeling in het internaat inbreuk op het geplande onderwijsprogramma. De ervaring leert dat men dan in het gevoerde overleg begrip heeft voor elkaars standpunten en dat men elkaar vindt in het laten prevaleren van het belang van de jongere.

Didactisch handelen: het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De maatschappelijke opdracht van de school om onderwijs te bieden aan deze jongeren met uiteenlopende problematieken en mogelijkheden brengt met zich mee dat de focus ligt op maatwerk op individueel niveau. Hierbij ligt het gevaar op de loer van strikt gepersonaliseerd onderwijs, waarin het sociale aspect uit zicht verdwijnt, terwijl juist dat veelal de kern van de problematiek van de leerlingen vormt. Tijdens het bezoek ervaart de jury dat teamleden zich van dit dilemma bewust zijn en zich realiseren dat het sociale aspect binnen het leren een belangrijke pijler vormt. De opvatting over een passend didactisch onderwijsconcept op de school is dan ook dat er sprake moet zijn van een goede mix van geïndividualiseerd onderwijs en samen leren. De trajecten die de school voor de leerlingen uitzet, geven daartoe de gelegenheid. Binnen de praktijkvakken is samenwerking veelal een vereiste. Ook de vo-kerndoelen, waarop het onderwijs op de school mede gestoeld is, vragen dat leerlingen samenwerken bij het uitvoeren van opdrachten zoals het maken van een presentatie.

In het onderwijsleercentrum zijn leerlingen zelfstandig aan de slag met opdrachten. Dit centrum is ingericht om de leerlingen in alle rust aan opdrachten te laten werken, én is een afspiegeling van een voorziening die de leerlingen in de roc's weer tegenkomen.

Schoolklimaat en veiligheid

Schoolklimaat: de school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. Er heerst een schoolklimaat waarin zowel de leerkrachten en leerlingen met elkaar, als leerkrachten en leerlingen onderling, binnen strikte kaders afgebakend door regels, op een respectvolle manier met elkaar omgaan. Tevens ligt in dit gedrag de stimulans besloten om op een gemotiveerde manier met de schoolopdrachten aan de slag te gaan.

Veel inzet levert de school om aan de leerlingen duidelijk te maken welke keuzes ze kunnen maken ten aanzien van het leertraject en hoe zich dat vertaalt in het 'spoorboekje' dat elke leerling op maat krijgt aangereikt. Dit spoorboekje bevat het onderwijstraject dat de leerling de komende periode doorloopt. Dit om vooral de motivatie van de leerlingen te verhogen en ze voor een deel verantwoordelijk te maken voor het eigen ontwikkelingsproces. Uit het gesprek van de jury met de leerlingen rijzen twijfels of dat beoogde inzicht in voldoende mate wordt bereikt.

Veiligheid: schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. Wel valt het de jury op dat hier het eigen oordeel 'voldoende' afwijkt van het oordeel over de andere kwaliteitsaspecten van de school, 'goed'. Dit valt de jury des te meer op omdat de doelgroep van de school vraagt – meer nog dan van andere vormen van voortgezet onderwijs – de veiligheid van de leer- en werkplek op alle fronten te garanderen.

Uit het gesprek op de school leidt de jury af dat alle denkbare maatregelen zijn getroffen om de veiligheid te waarborgen. Alle teamleden zijn alert op dit onderwerp en dat maakt een permanente aanscherping mogelijk. Voorts blijkt dat de verklaring voor het eigen oordeel vooral voortkomt uit de ervaren beleving van de veiligheid, gestoeld op het besef dat men zich bij voortdoring in een omgeving bevindt waarin het 'mis' kan gaan, ondanks alle maatregelen en afspraken.

Kwaliteitszorg en ambitie

Evaluatie en verbetering: de school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De PDCA-cyclus is herkenbaar op alle niveaus van het functioneren van de school. Dat betekent dat de school ook de kwaliteitszorg al enkele jaren op een planmatige wijze aanpakt. Op deze wijze houdt de school de eigen kwaliteit in de gaten en in stand. De ontwikkeling van een eigen schoolnorm voor de opbrengsten is een mogelijkheid om de kwaliteitszorg verder te verbeteren. Met het uitvoeren van interne audits versterkt de school de onafhankelijkheid van de vaststelling van de gerealiseerde kwaliteit, wat het systeem zal versterken.

De scores op de meest recentelijk uitgevoerde tevredenheidsonderzoeken bij ouders en leerlingen vragen een nadere analyse om de oorzaken van deze relatief lage scores te verklaren. Deze blijkt onvoldoende voorhanden. Wel is het team tot de conclusie gekomen dat het schenken van bijzondere aandacht aan de ouderparticipatie in de komende periode een waardevolle investering is.

Kwaliteitscultuur: de school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school.

4. Conclusie van de jury

De jury heeft zich op basis van schriftelijke documentatie vooraf en tijdens het schoolbezoek een goed beeld kunnen vormen van het excellentieprofiel dat de Korenaer beschrijft.

Terwijl de jury zich voorafgaand aan het bezoek nog afvroeg of het excellentieprofiel niet te breed geformuleerd was, is gaandeweg gebleken uit de vele gesprekken, de klassenbezoeken en de rondgang door de school dat de Korenaer zelf al enige focus heeft aangebracht in het aantal excellentieaspecten.

Toch lijkt het voor de komende jaren een goede zaak, zeker nu er recentelijk een heel nieuw verzoek voor de plaatsing van een groep vluchtelingen is ontvangen, om voor de komende jaren nadere verscherping van het excellentieprofiel na te streven.

De aanpak van het onderwijsprogramma door de Korenaer, waarbij sprake is van een (zeer) korte verblijfsduur van een erg heterogene en specifieke leerlingenpopulatie, heeft indruk gemaakt op de jury.

Niet alleen de gedreven wijze waarop het team zowel een veilig pedagogisch klimaat als een in hoge mate op maat gesneden onderwijsaanbod voor de leerlingen vormgeeft, verdient waardering. De onderwijstrajecten dienen steeds in zeer korte tijd en in hoge mate op individueel niveau te worden samengesteld, uitgevoerd en geëvalueerd en bijgesteld. Dankzij onder andere gebruik van

ICT-middelen slaagt de school daar voor de meeste leerlingen goed in.

Aangezien het uitstroomperspectief voor het grootste deel van de leerlingen via het mbo richting de arbeidsmarkt loopt, besteedt de school veel aandacht aan de samenwerking met het mbo. Ook steekt het team veel energie in de arbeidstoeleiding van de jongeren. Enerzijds door een breed aanbod aan praktijkonderdelen, anderzijds door nauwe contacten met de (regionale) arbeidsmarkt en ondernemers.

Ook de plannen van de school voor de toekomst (het organiseren van een campus minibedrijven en het 'naar binnen halen' van de roc's om voorlichting te geven) laten zien dat de school deze ingeslagen weg wil voortzetten en uitbouwen.

Alles overziende is de jury van oordeel dat de Korenaer Deurne op basis van de door de jury waargenomen kenmerken en gerapporteerde bevindingen het predicaat Excellente School voortgezet speciaal onderwijs toekomt.

Bijlage – zelfevaluatie algemene onderwijskwaliteit

Speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Scholen hebben zichzelf beoordeeld op basis van onderstaande kwaliteitsstandaarden met bijbehorende omschrijving. Scholen kregen het verzoek hun oordeel te waarderen op deze standaarden en dit oordeel te onderbouwen. Deze inbreng is opgenomen in het juryrapport over de school.

1. ONDERWIJSPROCES

1.1 Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod; het eigenaarschap van het aanbod ligt bij het team. Het aanbod sluit aan op de uitstroombestemmingen en bereidt, afhankelijk van het uitstrooprofiel, voor op examens, arbeid of dagbesteding. Ook de voorbereiding op wonen, vrije tijd en burgerschap maakt onderdeel uit van het onderwijsaanbod. Binnen de kaders van de wet maken leraren keuzen in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie.

De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op de vervolgbestemming. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren en ze geven de leerlingen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken. De school realiseert voldoende onderwijstijd. Er is geen lesuitval en leerlingen verzuimen niet. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

1.2 Zicht op ontwikkeling

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

Er is een adequaat systeem om de ontwikkeling van de leerlingen in de verschillende leeftijdsfasen en op ontwikkelingsfase relevante gebieden te volgen. Bij de start van het onderwijs stelt de school op basis van alle gegevens een ontwikkelingsperspectief op voor elke leerling. Daarnaast verzamelen de school en de leidsters/leraren systematisch informatie over de voortgang in de ontwikkeling via toetsen, observaties, leerlingenwerk, gesprekken en (zelf)rapportages.

De leraren gebruiken deze informatie om het onderwijs dagelijks en op langere termijn af te stemmen op het niveau en de ontwikkeling van de kinderen, om hiaten of voorsprongen te signaleren en te bepalen welke leerlingen extra ondersteuning, begeleiding of externe zorg nodig hebben. De leraren hanteren daarbij een cyclische aanpak.

1.3 Didactisch handelen

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben, en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen, waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau.

Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

2. SCHOOLKLIMAAT & VEILIGHEID

2.1 Schoolklimaat

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch en didactisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en er heerst een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling. Voor elke leerling is een leraar beschikbaar die zijn/haar ontwikkeling volgt en aanspreekpunt is bij problemen (mentor).

2.2 Veiligheid

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en de omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren brengen leerlingen sociale competenties bij en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

3. KWALITEITSZORG EN AMBITIE

3.1 Evaluatie en verbetering

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet – rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie – waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel bekwaam is en deze bekwaamheid onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie tussen de resultaten en de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

3.2 Kwaliteitscultuur

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit te realiseren, is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.